

9.etapa, nedeľa 10. júla 2016

184,5 km – horská, Vielha d'Aran /Andorre Arcalis

ŠTART - Vielha d'Aran (Španielsko, provincia Lerdia)

Horské mestečko s 5500 obyvateľmi je etapovým miestom Tour de France prvý raz v histórii. Mesto získalo pre rok 2016 titul Európske mesto gastronómie, a najmä počas jesene sa tu budú konať viaceré festivaly a workshopy. Už počas etapy Tour de France v júli sa budú dať ochutnať tunajšie špeciality ako kozí a ovčí syr, saláma, paštéta a med.

Obec ponúka viacero turistických atrakcií rôzneho druhu. Uzavretá prírodná rezervácia Aran Park na Col du Portillon, ponúka pohľad z blízka na voľne žijúce medvede, rysy, vydry, jelene. Nájdeme tu tiež etnologické múzeum nachádzajúce sa vo veži Martinhon zo 17. storočia, ktoré zachováva prírodné a kultúrne dedičstvo Val d'Aran od praveku do 21. storočia. V múzeu vlny sídliacom v bývalom mlyne sú pre zmenu vystavené historické krosná a odevy. Milovníci adrenalínu ocenia lezeckú stenu Naut Aran Via Ferrata, ktorá sa skladá z troch sektorov v dĺžke 775 m. Zatiaľ čo prvý sektor nie je príliš náročný a slúži na tréning začiatočníkov, tretí sektor patrí k najnáročnejším stenám v Pyrenejach. Blízke **lyžiarske stredisko Baqueira Beret** patrí k najvychýrenejším v Španielsku. Láka najmä zámožnú klientelu kvôli 90 zjazdovkám na takmer 2-tisíc hektároch. Dlhodobo tu majú veľké úhrny zrážok, preto je sneh na týchto svahoch takmer vždy nový a čerstvý.

140 km – Escalo

Nachádzame sa 40 km od štartu etapy v Vielha d'Aran a 30 km od obce Baqueira, ktorá je centrom spomínaného veľkého lyžiarskeho strediska. Aj obec Escalo patrí do tohto komplexu, na miestnych svahoch je v zime prístupných 6 zjazdoviek. Okrem toho to stojí starý Kostol Santa-Maria. v minulosti tu stála aj stredoveká pevnosť, zachovali sa z nej už len ruiny dvoch veží.

Escalo je známe najmä tým, že je bránou do **Národného parku Ali Pirineu** (Vysoké Pyreneje), najväčšieho národného parku v Katalánsku s takmer 70-tisíc hektármi. Vznikol v roku 2004 spojením niekdajších dvoch chránených území. Vzácnosťami sú tu najmä mnohé geologické útvary a jaskyne, ako aj jazerá, plesá a rieky so vzácnymi druhmi rýb.

121 km – Rialp

Stojí tu rovnomenný hrad s dobrým výhľadom na údolie Assua. Celé centrum obce má stredoveký charakter, pokrývajú ho cesty s mačacími hlavami. Stredobodom sú kostoly Notre_dame de Valldeflors a Saint-Cosme Et-Saint-Damien.

Trasa Tour de France 2016 (© Cycling-Info.sk)

72 km –Adrall

Farmárska obec s viacerými aktívnymi chovmi oviec a hovädzieho dobytku v údolí rieky Segre významná bývalými rozsiahlymi uhoľnými baňami. Doly vybudované v rokoch 1927 až 1929 a zásobovali uhlím elektrárne pri Barcelone až do roku 1952, kedy ich zatvorili aj kvôli tomu, že sa nachádzali v území so vzácnymi biotopmi.

67 km – Castelciutat

Obec pri brehoch riek Valira a Segre s pozostatkami starej pevnosti z 10. storočia. Viac ako 150 rokov tu sídlil vojvoda z Urgell. Hrad leží v nadmorskej výške 777 m n. m. Stojí tu takisto kostol Saint-Feliu z 13 storočia. Blízko obce nájdeme aj druhú zachovalejšiu pevnosť **Citadel** postavenú na začiatku 18. storočia s 5 vežami a 2 baštami. Hrad bol domovom 800 mužov zo 62. pluku španielskej armády "Cacadors de Muntanya Arapiles". Od roku 1993 je osada okolo novšieho hradu samostatnou obcou.

65 km – La Seu D'Urgell

Prvý chrám v tejto dedine vznikol už v 5. storočí a v stredoveku patrila k najstrategickejším miestam v Katalánsku. To kvôli veľmi výhodnej polohe medzi riekami Valira a Sege, a kvôli blízkosti biskupstva Andorra. Biskup z La Seu D'Urgell je spoločne s francúzskym prezidentom hlavou kniežatstva Andorra. Obec obklopuje národný park Cadi-Moixero. Významnými stavbami sú tu **Katedrála Sainte-Marie** z 12. storočia, jediná románska katedrála v celom Katalánsku,

konkrétnejšie, je postavená v románskom lombardskom štýle. Biskupstvo tu existovalo už v 6. storočí. Pôvodná katedrála z 10. storočia stála na vyvýšenine za mestom, no po viacerých nájazdoch Arabov bola zničená. Následne v 12. storočí ju postavili uprostred mesta. Interiér zdobia fresky rôznych motívov, veľmi často sú netradične motívy rastlín a kvetov. Pri katedrále založili aj seminár, ktorého budova neo-románskeho štýlu v tvare písmena E patrí tiež k architektonickým skvostom. Dnes tu sídlia niektoré katedry univerzity v Huesce.

56,5 km – Poste Frontière

Po prekročení tejto obce sa dostávame na územie **Andorrského kniežatstva**. Andorra nie je oficiálne členom Európskej únie, je súčasťou colnej únie EU. Hlavným zdrojom príjmov je turistický ruch.

Trasa Tour de France 2016 (© Cycling-Info.sk)

Ľudia zo Španielska a Francúzska ju využívajú k nákupu tovaru bez dane. Ročne navštívi Andorru asi 8 miliónov turistov. Neplatia sa tu žiadne dane z príjmov iba 4 % daň z pridanej hodnoty, čo pomáha v rozvoji bánk a zakladaní sídel zahraničných firiem. Priemysel je tu veľmi slabo rozvinutý. Hlavná je ťažba nerastných surovín, najmä železnej rudy, rúd obsahujúcich olovo, ťažba mramoru a granitu. V poľnohospodárstve je zamestnaných iba 1 % obyvateľov, hlavným odvetvím je chov oviec. Skôr sa v Andorre platilo španielskymi pesetami i francúzskymi frankmi. So zavedením eura v oboch krajinách sa zjednodušilo platenie i v Andorre. Od roku 2002 sa teda platí eurom. 33 % obyvateľov sú Andorrcania, patriaci medzi Kataláncov. Jediným úradným jazykom je katalánčina, ale vo veľkom rozsahu je používaná aj španielčina a francúzština.

52 km – Sant Julia de Loria

Tento región je známy najmä pestovaním tabaku. Na úbočiach andorrských kopcov môžeme sledovať viacero tabakových polí.

47 km – Andorre la Vieille

Administratívne a ekonomické centrum Andorry založené v roku 1278 ležiace v nadmorskej výške priemerne 1050 m n. m. (najvyššie položené hlavné mesto v Európe). V minulosti to bolo aj významné cirkevné centrum s 2 opátstvami a 11 kostolmi.

V severnej mestskej časti Europa sa nachádzajú viaceré stredoveké kamenné domy vrátane historického sídla parlamentu **The House of the Alley** zo 16. storočia - tradičný katalánsky panský dom s pozorovateľnou a kaplnkou. V suteréne sa nachádzalo väzenie a miestnosť na mučenie. Od roku 1707 tu oficiálne sídlil aj andorrský súd. Na fasáde budovy sa nachádza historický erb mesta, ku ktorému neskôr pridali aj nový – súčasný erb Andorry.

V mestskej časti Escaldes Engordany môžeme nájsť kúpeľný komplex **Caldea Thermoludic Spa Centre** od architekta Jean-Michel Rulosa. Futuristický sklenený dizajn budovy s 80-m vysokou stredovou vežou pripomínajúci pohorie získal viacero medzinárodných ocenení. Súčasťou kúpeľov je krytá lagúna na takmer 600 m², v ktorej je termálna voda s 32°C and 34°C. Vonkajšie bazény sú naplnené údajne liečivou vodou z pyrenejských potôčikov.

37,5 km – Encamp

Sídli tu viacero bánk a medzinárodných korporácií využívajúcich výhodné daňové podmienky ako aj lyžiarske stredisko Pas de Case s jednou z najdlhších a najrýchlejších lanoviek na svete – Funicam.

Trasa Tour de France 2016 (© Cycling-Info.sk)

Nedávno tu postavili moderné administratívne centrum Encamp s futuristickým zrkadlovým dizajnom, na ktorom sa odrážajú okolité pyrenejské štíty. Za návštevu stojí miestne Múzeum áut, ako aj Carrer Major d'Encamp, starý katalánsky vidiecky dom z 19. storočia, ktorý ukazuje život bežných ľudí v horách pred 200 rokmi. **Kostol Ainte Eulalie** zo 16. a 17. storočia a jeho 23 m vysoká zvonica sú prevažne v románskom slohu.

18 km – Ordino

Moderná obec s novými štvrťami plnými luxusných vil. Jej centrum okolo farského **kostola Saint-Cornelli a Saint-Cabria** a prilahlé uličky majú pre zmenu stredoveký charakter. Nie je známe, kedy presne tu vznikol pôvodný chrám, avšak súčasný kostol pochádza zo 17. storočia a je v barokovom štýle. Stojí pred ním socha Panny Márie z konca 12. storočia. V obci majú zaujímavé Múzeum miniatúr tzv. PIN múzeum, ktoré okrem iného ponúka zbierku 52-tisíc odznakov zaradených do 78 rôznych kategórií.

10 km – El Serrat

V tejto podhorskej obci tvoril známy katalánsky básnik Verdaguer, ktorý venoval jednu celú básnickú zbierku opisu krás tohto kraja v údolí riek Valira a Sorteny. Starému centru obce dominuje kostol Sainte-Pere zo 17. storočia. Blízko obce sa momentálne buduje nové lyžiarske stredisko a niekoľko hotelov. V priebehu piatich rokov by sa z El Serrat malo stať moderné centrum zimných športov.

CIEL' – Andorre Arcalis

Lyžiarske stredisko **Ordino-Arcalis Ski Resort** situované na svahoch Vallnord pokrýva viac ako 1100 hektárov a ponúka 92 km zjazdoviek. Je špecializované na freestylové lyžovanie a snowboarding. Tieto trate a rampy zaberajú viac ako polovicu rozlohy celého areálu.

Panorámu tohto nádherného horského kraja dopĺňa kruhový monument **Arcalis 91** od talianskeho autora Maura Stacciolihi, známeho umelca v oblasti moderných interiérových sôch, ktorého diela môžeme nájsť aj v Benátkach či Soule.

V okolí sa nachádza viacero horských jazier vrátane **jazera Tristaina** ležiaceho na 2 hektároch na hraniciach Andorry a Francúzska. Obklopujú ho tri mohutné štíty Tristaina Primer, Tristaina Del Mig a Tristaina de Amunt, z ktorých všetky majú viac ako 2200 m.

